

Η επίσπευση του Καλλικράτη και οι δουλείες του Μνημονίου

ΑΛΕΞΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ*

Ανεξάρτητα από τις διαφωνίες για τη γεωγραφική οριοθέτηση των αυτοδιοικητικών δομών, η οποία κυρίως υπαγορεύτηκε από τις υποκειμενικές ανάγκες του πολιτικού προσωπικού, η νέα αυτοδιοικητική οργάνωση της χώρας δεν είναι αφεαυτής προοδευτική ή συντηρητική. Μπορεί να υπακούει στη λογική της Ευρώπης των Περιφερειών και των Κοινοτικών Προγραμμάτων, πλην όμως, στις χώρες της ΕΕ, η αυτοδιοικητική ποικιλότητα είναι μεγάλη: Κοινότητες, Δήμοι, Νομαρχίες, Επαρχίες, Περιφέρειες, Κομητείες, Ομόσπονδα Κρατίδια, ακόμη και πλήρως αυτοδιοικούμενες περιοχές (όπως π.χ. η περιοχή των Βάσκων). Το ζήτημα, ως εκ τούτου, είναι τί αναπτυξιακές και κοινωνικές δυναμικές (σύμφωνα με τα αντικειμενικά και υποκειμενικά συγκριτικά πλεονεκτήματα ενός τόπου) μπορεί να απελευθερώσει μια νέα αυτοδιοικητική δομή.

Επ' αυτού, εμείς οι Έλληνες εμφανιζόμαστε ως επιφανειακοί «δομοκράτες». Πανηγυρίσαμε, πολλοί δε κυβερνητικοί κύκλοι ακόμη υμνούν, την αιρετή Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (ν. 2218/1994), σπατώντας όμως αρδρώνονται συλλογισμοί περί του αν ήταν επιτυχημένη ή όχι. Αν (όπως προέβλεπαν οι διαβεβαιώσεις της τότε Κυβέρνησης, η εισηγητική έκθεση του σχετικού νόμου και οι συζητήσεις στη Βουλή) κεντρικός σκοπός της αιρετής Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ήταν η ανάπτυξη της επαρχίας, ώστε να ανακοπεί το κύμα της αστυφιλίας και να δημιουργηθούν σταθερές και βιώσιμες δέσεις εργασίας στους κατ' ιδίαν Νομούς, τότε ο δεσμός απέτυχε παταγωδώς. Το 1995 το Λεκανοπέδιο Αττικής παρήγαγε το 37,8% του ΑΕΠ, ενώ σήμερα (μετά από 15 χρόνια εφαρμογής του δεσμού της αιρετής Νομαρχίας) παράγει περίπου το 50% του ΑΕΠ. Ως εκ τούτου, η εμπειρία δείχνει ότι δεν αρκεί μια νέα δομή για να αναπτυχθεί αυτόχρονα η αντίστοιχη περιοχή, όταν σ' αυτή μεταφέρονται όλες οι μειονεξίες του οικονομικού και πολιτικού συστήματος.

Με αυτές τις σκέψεις πρέπει να προσεγγίσουμε και τους νέους δεσμούς, τις αιρετές Περιφέρειες και τους διευρυμένους Δήμους. Καταρχήν η οριοθέτησή τους δεν έγινε πάντα με σαφή και αντικειμενικά κριτήρια, όπως είναι οι κοινοί αναπτυξιακοί πόροι, η μορφολογία του εδάφους, οι συνήθειες των κατοίκων, οι ροές των πληθυσμών, οι κοινές παραγωγικές απασχολήσεις κ.λπ..

Όσον αφορά στην Περιφέρεια, επιλέχθηκε το ήδη παρωχημένο μοντέλο των ορίων της αποκεντρωμένης Διοίκησης, όπως στη δεκαετία του 90 και για τις ανάγκες της εκτέλεσης των έργων από τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης είχαν αυτά χαραχτεί. Συνενώθηκαν μόνο οι Νομοί που υπάγονταν στις διορισμένες Διοικήσεις.

Όσον αφορά στους Δήμους, επαναχαράχτηκαν εντός των ορίων των καταργουμένων Νομαρχιών κι έτσι χάθηκε η ευκαιρία της υπέρβασης αυτών των εν πολλοίς τεχνητών ορίων, ώστε να συνενωθούν όμοροι τόποι με κοινές αναπτυξιακές προοπτικές και πολλές άλλες ομοιότητες. Τα συνταγματικά προβλήματα που διατυπώθηκαν για μια τέτοια λύση θα μπορούσαν εύκολα να ξεπεραστούν, εάν η αναδιάρθρωση του πολιτικού συστήματος και της κατανομής των εδρών με τον νέο εκλογικό νόμο αποτελούσαν ένα ενιαίο όλον με τον Καλλικράτη.

Άρα η Κυβέρνηση βιάστηκε και ακρωτηρίασε τον Καλλικράτη, που ευφημιστικά πλέον φέρει τον τίτλο του εμπνευ-

σμένου αρχιτέκτονα της αρχαιότητας. Ο λόγος αυτής της βιασύνης, που δεν ομολογείται από κανέναν κυβερνητικό - ή έστω «μνημονιακό»-, είναι προφανής. Σύμφωνα με το Μνημόνιο, αρχικό και επικαιροποιημένο (της 6-8-2010), ο Καλλικράτης επισπεύστηκε για να καταστεί μηχανισμός δημοσιονομικής επιτήρησης. Αντί άλλων οριζόμενων στα σχετικά κείμενα, παραθέτουμε την παρ. 2 του άρθρου 9 του επικαιροποιημένου «Μνημονίου Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής» της 6ης Αυγούστου 2010.

«Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ο πρόσφατος νόμος «Καλλικράτης» για τη μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα μειώσει δραστικά τον αριθμό των Τοπικών Αυτοδιοικήσεων, των φορέων και των εκλεγμένων και διορισμένων λειτουργών. Η Κυβέρνηση θα εφαρμόσει αυστηρά τις προβλέψεις του νόμου και ειδικά όσες αφορούν στις μεταρρυθμίσεις που οδηγούν σε στοχευμένο εξορθολογισμό προσωπικού και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας, ούτως ώστε να εξασφαλιστούν καλύτερα δημοσιονομικά αποτελέσματα της τάξης των 500 εκατ. ευρώ για κάθε ένα από τα τρία έτη κατά την περίοδο 2011-2013. Για να εξασφαλιστεί ότι αυτές οι εξοικονομήσεις θα συμβάλλουν στη συνολική δημοσιονομική εξυγίανση της γενικής κυβέρνησης, η Κυβέρνηση θα περιορίσει τον δανεισμό, θα μειώσει τις μεταβιβάσεις και θα ελέγχει τη συνέχεια των προϋπολογισμών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τη μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική».

Σε άλλο σημείο του, το επικαιροποιημένο Μνημόνιο επιτάσσει να μην υπάρχουν ελλειμματικοί προϋπολογισμοί.

Από τα παραπάνω καθίσταται σαφές ότι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (έχοντας απομειωμένους και τους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους από τη φορολογία, λόγω και της μεγάλης οικονομικής ύφεσης), για να ανταπεξέλθουν στις στοιχειώδεις λειτουργικές και άλλες ανάγκες τους, «σπρώχνονται» προς την αύξηση των φόρων, τελών και λοιπών προσόδων από τους πολίτες. Αν σ' όλα αυτά συνυπολογίσουμε και την επερχόμενη ιδιωτικοποίηση των Κοινωνικών Επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων δημοσίων αγαθών, αλλά και των κοινοχρήστων χώρων, που παραμένουν στην αρμοδιότητα της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, τότε η θέση των αυτοδιοικητικών μονάδων, κυρίως δε η λειτουργία των κοινωνικών τους δομών, δυσκολεύει ακόμη περισσότερο.

Συμπερασματικά, ο Καλλικράτης, παρά τις αντίθετες αποπροσανατολιστικές και υπερφίαλες εξαγγελίες των κυβερνητικών παραγόντων, αρχίζει υπονομευμένος, όχι μόνο από την οικονομική κρίση, αλλά και από τη βαριά σκιά του Μνημονίου, που -όπως διαφαίνεται από την εξέλιξη των οικονομικών πραγμάτων- θα τον συνοδεύει για πολλά χρόνια. Να γιατί Καλλικράτης και Μνημόνιο συναρτώνται απολύτως. Το Μνημόνιο καθιστά την Περιφέρεια και τον Καλλικράτη μηχανισμό εισαγωγής των προϋπολογισμών «μηδενικού ελλείμματος», ανίκανο να αντισταχθεί στην άλωση των δημοσίων αγαθών και των κοινοχρήστων χώρων από τις Αγορές. Η Αυτοδιοίκηση, εξάλλου, εκφράζει την κοινωνική αυτονομία, που η καταγιστική ετερονομία του Μνημονίου καταπνίγει. Με αυτό «ξηλώνεται» το Κοινωνικό Κράτος και η ανάπτυξη ματαιώνεται, δηλαδή οι δύο μεγάλοι αυτοί σκοποί της Αυτοδιοίκησης υπονομεύονται. Επομένως, η τοπική αυτονομία, καθώς και οι αναπτυξιακές δραστηριότητες και η ποιότητα ζωής των πολιτών, προϋποθέτουν την απαλλαγή από την αντικοινωνική και αντιαναπτυξιακή δουλεία του Μνημονίου.

«ΑΤΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ-ΟΧΙ ΣΤΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ»

***Ανεξάρτητος Υποψήφιος
Περιφέρειας Αττικής**